

POVELJA
O INKLUZIVNIM ZELENIM PROSTORIMA
(GreenIN)

Banja Luka
24. april 2026. godine

Polazeći od potrebe za unapređenjem kvaliteta života i jačanjem otpornosti zajednica kroz razvoj dostupnih, inkluzivnih i ekološki održivih javnih prostora,

Pozivajući se na međunarodne obaveze Bosne i Hercegovine proistekle iz Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom (*Convention on the Rights of Persons with Disabilities – CRPD*), kao pravno obavezujućeg instrumenta koji garantuje jednakost, nediskriminaciju i puno učešće osoba sa invaliditetom u svim aspektima društvenog života,

Uzimajući u obzir Agendu 2030 za održivi razvoj (*2030 Agenda for Sustainable Development*) i njene Ciljeve održivog razvoja (*Sustainable Development Goals*), koji promovišu inkluzivna, sigurna, otporna i održiva naselja i zajednice,

Uzimajući u obzir Novu urbanu agendu (*New Urban Agenda – Habitat III*) kao globalni okvir za održivi urbani razvoj, koji naglašava značaj pristupačnosti, socijalne inkluzije i participativnog planiranja,

Prepoznajući da su principi univerzalnog dizajna, ravnopravnog pristupa i aktivnog učešća svih građana ključni preduslovi za ostvarivanje osnovnih ljudskih prava i održivog razvoja zajednica,

Naglašavajući značaj međusektorske saradnje između javnog sektora, akademske zajednice, civilnog društva i privrede u kreiranju inkluzivnih i održivih prostornih rješenja,

Mi, dolje potpisani predstavnici organizacija civilnog društva i akademske zajednice, okupljeni kroz inicijativu **GreenIN**, usvajamo ovu **Povelju** kao zajednički okvir za unapređenje inkluzivnih, pristupačnih i održivih zelenih prostora, te kao platformu za saradnju, razmjenu znanja i razvoj inovativnih pristupa u planiranju i upravljanju otvorenim javnim prostorima.

U tom smislu, ovom Poveljom potvrđujemo našu zajedničku opredijeljenost da aktivno doprinosimo razvoju inkluzivnih, pristupačnih i održivih zelenih prostora, te da kroz kontinuiranu saradnju, razmjenu znanja i konkretne aktivnosti doprinesemo stvaranju pravednijih i otpornijih zajednica za sve.

Ova Povelja rezultat je nezavisne građanske inicijative i kao takva djeluje izvan okvira političkog organizovanja i djelovanja. Predstavlja dobrovoljni, neobavezujući okvir saradnje i djelovanja potpisnika, zasnovan na zajedničkim vrijednostima i principima, bez stvaranja pravno obavezujućih odnosa u smislu pozitivnog prava.

Razumijevanje inkluzivnosti

Inkluzivnost otvorenih javnih prostora ne predstavlja jedinstveno stanje, već kontinuirani proces koji se ostvaruje kroz različite nivoe.

U tom smislu, inkluzivnost može obuhvatati:

- obezbjeđivanje fizičke pristupačnosti prostora – fizička inkluzija,
- omogućavanje njegove funkcionalne upotrebe za različite korisnike – funkcionalna inkluzija,
- stvaranje ambijenta u kojem se svi osjećaju dobrodošlo i prihvaćeno – socijalna inkluzija,
- uključivanje korisnika u procese planiranja i upravljanja – participativna inkluzija,
- postepeno unapređenje politika i praksi u pravcu veće inkluzivnosti – transformativna inkluzija.

Potpisnici Povelje prepoznaju da se ovi nivoi ostvaruju u skladu sa mogućnostima, kapacitetima i kontekstom, te izražavaju opredijeljenost ka njihovom postepenom unapređenju.

Različiti nivoi inkluzivnosti ne isključuju jedni druge, već predstavljaju međusobno povezane korake ka stvaranju otvorenih javnih prostora dostupnih svima.

Značaj zelenih otvorenih javnih prostora

Zeleni otvoreni javni prostori imaju višestruku ulogu u savremenim gradovima, doprinoseći očuvanju prirodnih resursa, unapređenju kvaliteta životne sredine i jačanju otpornosti urbanih sredina.

Njihov značaj ogleda se i u pozitivnom uticaju na fizičko i mentalno zdravlje stanovništva, podsticanju društvene interakcije i stvaranju kvalitetnijih uslova za svakodnevni boravak građana u otvorenom prostoru.

Posebna vrijednost ovih prostora ogleda se u njihovom potencijalu da budu istovremeno ekološki održivi i društveno inkluzivni.

Potpisnici Povelje prepoznaju potrebu za očuvanjem, unapređenjem i dostupnošću zelenih površina, kao i za njihovim odgovornim planiranjem, korištenjem i upravljanjem u interesu sadašnjih i budućih generacija.

Vizija

Otvoreni javni prostori i zelena infrastruktura oblikovani su tako da budu pristupačni, sigurni, uključivi i prilagođeni svim građanima, bez obzira na njihove fizičke, mentalne, intelektualne ili čulne sposobnosti, podstičući boravak na otvorenom, društvenu interakciju i aktivno učešće u zajednici.

Misija

Kroz međusektorsku saradnju, primjenu principa univerzalnog dizajna i aktivno uključivanje zajednice, razvijati i unapređivati inkluzivne zelene prostore koji doprinose zdravlju, socijalnoj koheziji i održivom razvoju.

Osnovne vrijednosti

Potpisnici ove Povelje izražavaju spremnost i opredijeljenost da u svom djelovanju poštuju i promovišu sljedeće vrijednosti:

- **Inkluzija** – osiguravanje aktivnog učešća osoba sa invaliditetom i osoba sa razvojnim poteškoćama u društvenom životu zajednice
  - **Održivost** – zaštita, unapređenje i održivo upravljanje zelenom infrastrukturom i otvorenim javnim prostorima
  - **Jednakost, ravnopravnost i nediskriminacija** – osiguravanje jednakog pristupa javnim prostorima za sve građane
  - **Univerzalni dizajn** – planiranje i oblikovanje prostora koji su upotrebljivi za sve, bez potrebe za dodatnim prilagođavanjem
  - **Participacija** – aktivno uključivanje građana i korisnika u procese planiranja i odlučivanja
-

Principi djelovanja

U cilju ostvarivanja ove Povelje, potpisnici će:

- primjenjivati principe univerzalnog dizajna u planiranju i uređenju prostora
- razvijati i unapređivati zelenu infrastrukturu
- uključivati različite društvene grupe, posebno ranjive kategorije, u procese planiranja i korištenja prostora
- podsticati međusektorsku saradnju između javnog, privatnog, civilnog i akademskog sektora
- koristiti principe Povelje kao osnov za razvoj projekata i međusektorsku saradnju
- promovisati edukaciju i podizanje svijesti o značaju inkluzije i zaštite prirode

---

Obaveze potpisnika

Potpisnici ove Povelje izražavaju spremnost i opredijeljenost da:

- integrišu principe Povelje u svoje strategije, projekte i aktivnosti
- promovišu pristupačnost i inkluziju u svim relevantnim intervencijama
- podstiču aktivno učešće osoba sa invaliditetom u procesima odlučivanja
- razvijaju ili podržavaju inicijative koje doprinose stvaranju inkluzivnih zelenih prostora
- doprinose razmjeni znanja, iskustava i dobrih praksi

Potpisnici će navedene aktivnosti provoditi u skladu sa svojim nadležnostima i mogućnostima, uz nastojanje da principe Povelje postepeno integrišu u svoje redovne aktivnosti i razvojne dokumente.

Upravljanje i koordinacija

Za koordinaciju i implementaciju ove Povelje zaduženo je Koordinaciono tijelo, koje ima najmanje pet članova i sastoji se od neparnog broja članova. Način imenovanja članova, sastav, mandat, kao i način rada Koordinacionog tijela bliže će se urediti posebnim aktom.

Inicijalni sastav Koordinacionog tijela čine predstavnici stručne zajednice i organizacija civilnog društva koji su inicijalni potpisnici Povelje.

Koordinaciono tijelo će:

- voditi evidenciju potpisnika
- omogućavati razmjenu informacija, prikupljanje i promovisanje dobrih praksi
- promovisati ciljeve i vrijednosti Povelje
- podržavati umrežavanje i razvoj zajedničkih inicijativa

Koordinaciono tijelo donosi odluke konsenzusom, a u slučaju nemogućnosti postizanja konsenzusa, većinom glasova prisutnih članova, pod uslovom da sjednici prisustvuje više od polovine ukupnog broja članova Koordinacionog tijela (kvorum). Koordinaciono tijelo sastaje se po potrebi, a najmanje jednom godišnje.

Pristupanje Povelji

Povelji mogu pristupiti sva pravna lica, osnovana u skladu sa zakonodavstvom države u kojoj su registrovana, uključujući:

- jedinice lokalne samouprave – opštine i gradove
- institucije javnog sektora
- organizacije civilnog društva
- privredna društva i druga pravna lica iz privatnog sektora

Posebno se ohrabruje pristupanje pravnih lica koja upravljaju ili koriste otvorene javne prostore dostupne građanima.

Pristupanje Povelji vrši se potpisivanjem izjave o prihvatanju njenih principa i vrijednosti. Izjava o pristupanju podnosi se Koordinacionom tijelu.

Sastavni dio ove Povelje je *Obrazac izjave o pristupanju*, koji predstavlja osnov za pristupanje Povelji i kojim potpisnici potvrđuju prihvatanje njenih principa i vrijednosti.

Istupanje iz Povelje

Svaki potpisnik može istupiti iz Povelje dostavljanjem pisane obavijesti Koordinacionom tijelu, pri čemu istupanje proizvodi dejstvo danom prijema obavijesti.

Praćenje i razvoj

Povelja predstavlja otvoren dokument koji se može unapređivati u skladu sa novim saznanjima, potrebama zajednice i razvojem dobrih praksi.

U cilju praćenja implementacije Povelje, potpisnici se ohrabruju da najmanje jednom godišnje razmijene informacije o aktivnostima i inicijativama koje doprinose njenim ciljevima. Ova razmjena može uključivati kratak osvrt na realizovane aktivnosti, primjere intervencija ili inicijativa koje doprinose ciljevima Povelje.

U cilju kontinuiranog unapređenja kvaliteta javnih prostora, može se razvijati sistem dobrovoljne evaluacije i sertifikacije u skladu sa posebnim pravilnikom, uključujući i uvođenje GreenIN oznake kvaliteta za otvorene javne prostore.

Pravna priroda i ograničenja primjene

Ova Povelja predstavlja dobrovoljni okvir saradnje zasnovan na zajedničkim vrijednostima i principima, te ne stvara pravno obavezujuće odnose među potpisnicima.

Potpisnici izražavaju spremnost da principe Povelje primjenjuju u skladu sa svojim nadležnostima, mogućnostima i institucionalnim okvirom.

Odredbe ove Povelje ne mogu se tumačiti niti primjenjivati na način koji je u suprotnosti sa važećim zakonima i propisima koji obavezuju potpisnike.

Završne odredbe

Ova Povelja usvojena je u Banjoj Luci 24. aprila 2026. godine, kao rezultat zajedničke inicijative stručne zajednice i organizacija civilnog društva.

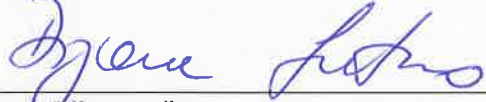
Povelja stupa na snagu danom potpisivanja od strane inicijalnih potpisnika.

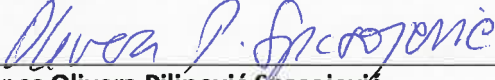

INICIJALNI POTPISNICI

Predstavnici stručne zajednice (u ličnom svojstvu)

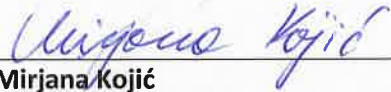

dr sc Tijana Vujičić
diplomirani inženjer arhitekture

dr sc Dijana Laštro
diplomirani radni terapeut
diplomirani medicinar zdravstvene njege -
fizioterapeut

dr sc Olivera Pilipović Spasojević
diplomirani medicinar fizioterapije

Predstavnici organizacija civilnog društva (u ime organizacije)

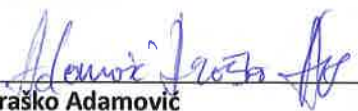

Borislav Đurić
Izvršni direktor
Volonterski servis Republike Srpske

Mirjana Kojić
Predsjednik
Udruženje za pomoć licima sa autizmom
„Djeca svjetlosti“

Božidarka Tomašević
Predsjednik
Udruženje građana za podršku porodicama
djece i osoba sa poteškoćama u razvoju „Plavi
svijet“

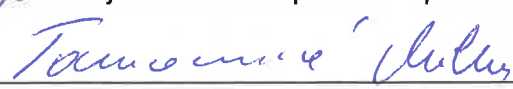
dr sc Jelena Davidović Gidas
diplomirani inženjer poljoprivrede i master
hortikulture

Drasko Adamović
diplomirani inženjer poljoprivrede

Božica Milica Hrvčanin
apsolvent arhitekture

---

dr sc Igor Todorović
Predsjednik
Udruženje za cerebralnu paralizu – Cpossible

Milka Tamamović
Predsjednik
Udruženje građana „Gradske bašte“

OBRAZAC IZJAVE O PRISTUPANJU

Povelji o inkluzivnim zelenim prostorima (GreenIN)

Naziv pravnog lica: _____

Sjedište: _____

Ovlašteno lice: _____

Funkcija: _____

Izjavljujemo da pristupamo Povelji o inkluzivnim zelenim prostorima (GreenIN) i prihvatamo njene principe i vrijednosti, te ćemo u okviru svojih nadležnosti doprinosti njihovoj realizaciji.

Mjesto i datum: _____

Potpis i pečat: _____

*Potpisan i ovjeren Obrazac izjave o pristupanju dostaviti na adresu:
Univerzitet u Banjoj Luci, Arhitektonsko-građevinsko-geodetski fakultet
Bulevar vojvode Petra Bojovića 1A, 78 000 Banja Luka
Sa naznakom za: Tijanu Vujičić*